

7. Бандурка О. М. Цивільне право в умовах воєнного часу. Проблеми цивільного права та процесу : тези доп. учасників наук.-практ. конф., присвяч. 97-й річниці від дня народження Олександра Анатолійовича Пушкіна. 20 травня 2022 р. С.15-17. Харків, Україна: ХНУВС. Вилучено з <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/12377>

Кірсанов Олексій Володимирович,
*аспірант кафедри цивільно-правових дисциплін
Одеського державного університету внутрішніх справ*

КРЕДИТНІ ПРАВОВІДНОСИНИ У ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ

Згідно ст. 1054 Цивільного кодексу України, банк або інша фінансова установа (кредитодавець) зобов'язується надати грошові кошти (кредит) позичальникові у розмірі та на умовах, встановлених договором, а позичальник зобов'язується повернути кредит та сплатити проценти. Але Цивільне законодавство не містить переліку істотних умов кредитного договору. Деякий перелік умов все ж таки наведений у ст. 345 Господарського кодексу України, однак єдиного підходу та розуміння цього переліку також немає.

Актуальність теми полягає у тому, що впровадження доступного та довгострокового для позичальників банківського кредитування є одним з найважливіших завдань стратегічного розвитку України. Кожен третій громадянин України користується послугами надання кредиту, однак загальний обсяг наданих кредитів в українській економіці зберігається на низькому рівні. Розробка інноваційної діяльності у практику банківського сектору та впровадження єдиної системи, умов якої були б вигідними і для кредитодавця і для боржника, призвело б до досконалої співпраці учасників кредитного договору, зменшився би показник кредитних ризиків.

Все більше зростає роль банківських та небанківських установ, тому що кредитно-правові відносини є невід'ємною складовою економіки будь-якої держави. У науковій юридичній літературі немає єдиного тлумачення щодо правової природи та сутності поняття «кредит», існує велика кількість позицій стосовно правової природи кредитних зобов'язань – це все вимагає від законодавства створити ефективну та гнучку правову базу, яка розширить функції фінансового ринку.

Останні роки попит на кредити зростає. Особливо виріс відсоток кредитного обороту техніки, не відстає від цих показників й кредитування онлайн. Така стрімка зміна показників відбулася через спрощення процедури оформлення кредиту. Не менш популярним став такий різновид кредитування як онлайн-кредитування. Однак саме в сфері онлайн-кредитування відбувається зловживання з боку шахраїв.

Звісно військова агресія проти нашої держави зі сторони Російської Федерації вплинула також і на кредитні правовідносини та на процедури отримання та повернення кредитних коштів. Більшість втратили роботи та не мають стабільного заробітку.

Для захисту прав та інтересів сторін більшості договорів на законодавчому рівні були прийняті відповідні нормативно-правові акти, не виключенням є кредитні договори. Так, наприклад, це Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо дії норм на період дії воєнного стану» від 15.03.2022 р. № 2120-IX, яким вносяться зміни та доповнення водночас в декілька інших нормативно-правових актів, а саме, це стосується Цивільного кодексу України та Закону України «Про споживче кредитування» як основних регуляторів даних правовідносин [1]. Також і Національним банком України розроблено «Правила роботи банків у зв'язку з введенням в Україні воєнного стану», що затверджено постановою правління НБУ від 25.03.2022 р. № 23 «Про деякі питання діяльності банків України та банківських груп».

Також під час дії воєнного стану банками запроваджуються кредитні канікули, тобто тимчасова відстрочка боржником від сплати платежів за кредитним договором.

Тобто ми бачимо, що з боку держави відбувається підтримка суб'єктів кредитних правовідносин у повному обсязі під час режиму воєнного стану, який був введений 24 лютого 2022 року, відповідно до Закону України «Про правовий режим воєнного стану».

Дані зміни стосуються наступного: боржник (позичальник) звільняється від відповідальності, визначеної статтею 625 Цивільного кодексу України; діє заборона у разі невиконання зобов'язань за договором про споживчий кредит щодо збільшення процентної ставки за користування кредитом, однак є виключення щодо випадків, коли встановлення змінюваної процентної ставки передбачено кредитним договором чи договором про споживчий кредит; боржник (позичаль-

ник) звільняється від обов'язку сплати на користь кредитора (кредитодавця) штрафу або пені за такі прострочення [3].

ЛІТЕРАТУРА:

1. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо дії норм на період дії воєнного стану: Закон України від 15.03.2022 р. № 2120-IX: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2120-20#n225>
2. Про правовий режим воєнного стану: Закону України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>
3. Берназ-Лукавецька О. М. Проблемні питання виконання окремих видів договорів в умовах воєнного стану. *Юридичний науковий електронний журнал*. С.527-528.

Колесніченко Сергій Васильович,
аспірант кафедри цивільного права
Національного університету «Одеська юридична академія»

ДОГОВІР ПІДРЯДУ НА БУДІВНИЦТВО ДОРІГ: ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

З урахуванням сприятливого географічного положення України, територією якої з давніх-давен пролягають найважливіші торгові шляхи регіону, будівництво доріг є важливою ланкою світового комунікаційного простору. Враховуючи це, одним із пріоритетних напрямів державної політики є створення розгалуженої, що відповідає вимогам часу, транспортної інфраструктури як найважливішого чинника успішного розвитку країни.

Дорожнє будівництво та ремонт регулюється 50 чинними нормативно-правовими актами та невизначеною кількістю нормативно-технічних актів. З них 23 – це закони, 27 – підзаконні нормативно-правові акти. Окрім того, 5 актів є стратегічними документами і не є регуляторними [1]. Неактуальними є 22% актів з перелічених вище. Закон України «Про дорожній рух», «Про місцеве самоврядування», «Про автомобільний транспорт», «Про регулювання містобудівної діяльності», «Про основи містобудування», «Про архітектурну діяльність», а також Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Правил надання послуг пасажирського автомобільного транспорту», «Про затвердження Технічного регламенту будівельних